

Meerjarenbegroting 2026-2029

Versie: Concept aanbieden aan Raden
Bestandsnaam: MJB 2026 -2029_Lucrato_concept_aanbieden aan Raden

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
BELEIDSBEGROTING	7
1 Programmaplan	7
2 Paragrafen	9
FINANCIËLE BEGROTING	17
3 Overzicht van baten en lasten 2026-2029 en de toelichting	17
4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	23
5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld	26

Voorwoord

“Met behulp van een strakke bedrijfsvoering slagen we er tot dusver goed in de gevraagde exploitatiebijdragen van de gemeenten enigszins stabiel te houden, maar voor de komende jaren zien we dat het resultaat verder onder druk komt te staan”. Zo schreven we in het voorwoord van onze vorige Meerjarenbegroting 2025-2028.

Het goede nieuws: de gevraagde bijdrage blijft de komende jaren niet stabiel, maar daalt fors. Dankzij extra middelen van het Rijk voor werkontwikkelbedrijven, zoals Werkleerbedrijf Lucrato, kunnen we onze kennis- en infrastructuur versterken en wordt het belang van onze rol erkend. Fijn om hiermee ook een bijdrage te kunnen leveren aan een gezonde gemeentelijke begroting.

Uitbreiding dienstverlening

Lucrato zet deze extra middelen in om de dienstverlening uit te breiden. We kunnen meer inwoners een (tijdelijk) dienstverband bieden om van daaruit door te groeien naar een duurzame betaalde baan. Bijna altijd is deze tijdelijke baan bij Lucrato gekoppeld aan het leren, aan een ontwikkelstap, aan een opleiding. We zijn met recht een **werkleer**bedrijf.

Innovatiekracht

Daarnaast zoekt Lucrato ook altijd naar andere financieringsbronnen om de innovatiekracht te versterken. Zo is begin 2025 onze aanvraag voor de Regiodeal gehonoreerd. Onze TINT (Technohub Inclusieve Technologie) gaat, in samenwerking met zes andere Technohubs in de regio, bijdragen aan de oplossing van arbeidsmarktproblemen, bijvoorbeeld in de techniek en zorgsector. Op naar een nog innovatievere aanpak!

Prestatieafspraken

In eerdere meerjarenbegrotingen is al aangegeven dat het verdienvermogen van Lucrato op de langere termijn afneemt. De opbrengsten uit detachering en productie zijn nodig om onze kennis- en infrastructuur op niveau te houden voor de dienstverlening aan inwoners. Door de krimp in de SW (sinds 2015 is de groep SW collega's gehalveerd!) blijft het verdienvermogen afnemen. We zijn dan ook verheugd dat we in de prestatieafspraken voor 2025 hebben vastgelegd dat we meer inwoners een kans mogen geven op een (tijdelijke) baan bij Lucrato. Dit helpt het verdienvermogen op termijn op peil te houden.

De waarde van werk

Berenschot concludeerde in het rapport “Door Naar Werk” (2024) dat Lucrato en de gemeenten goed werk hebben geleverd in het realiseren van maatschappelijke doelen. We werken samen met de medewerkers van de gemeenten hard aan het uitwerken van de aanbevelingen uit het rapport en zijn overtuigd dat we hiermee nog beter aan onze betekenisvolle opdracht kunnen voldoen. Want de waarde van werk is onmiskenbaar: investeren in mensen loont!

Sunita Biharie (voorzitter bestuur)

Gerrie van Sunder (algemeen directeur tot 1 augustus 2025)

Ellen Kaal (algemeen directeur vanaf 1 augustus 2025)

Inleiding

Werkleerbedrijf Lucrato treedt op als bedrijfsvoeringsorganisatie namens de drie deelnemende gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde. De organisatie behartigt op basis van het door de deelnemers vastgestelde beleid en binnen de door de deelnemers vastgestelde financiële kaders de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie.

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato richt zich op vier doelgroepen inwoners:

1. Inwoners met een SW-dienstverband. De instroom van deze doelgroep is op 1 januari 2015 gestopt. Deze doelgroep neemt in omvang af door natuurlijk verloop.
2. Inwoners vallende onder de brede doelgroep van de Participatiewet, die geen of onvoldoende inkomsten uit werk hebben en (tijdelijk) niet zelf voor voldoende inkomen kunnen zorgen.
3. De doelgroep Beschut Werken. Het gaat hier om inwoners die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen.
4. De mogelijkheid om ADS-medewerkers in dienst te nemen is opgenomen in de GR en we zijn in 2024 op kleine schaal gestart met het bieden van dienstverbanden aan deze doelgroep.

Daarnaast is Werkleerbedrijf Lucrato voor de gemeenten preferred supplier voor overige taken op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie. Als voorbeeld noemen we de activiteiten voor statushouders gericht op duurzame uitstroom door werk of studie.

Doelgroep 1: bestaand SW

Voor deze doelgroep wordt er qua systematiek van financiering geen wijziging verwacht. De bezuinigingen zijn achter de rug. Het subsidietekort op de Wsw is de afgelopen jaren in omvang afgenomen en zelfs positief geworden. In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met een bijdrage per standaard eenheid die jaarlijks stijgt in overeenstemming met de loonkostenstijging voor deze doelgroep. De rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wsw maakt deel uit van het Participatiebudget.

Werkleerbedrijf Lucrato realiseert omzet met deze doelgroep, betaalt de loonkosten van de Sw-medewerkers, de loonkostensubsidie voor de groep Begeleid Werkers met een arbeidsovereenkomst bij een regulier bedrijf en zorgt voor begeleiding van deze medewerkers.

De subsidie die het Rijk beschikbaar stelt aan de gemeenten ter financiering van de uitvoering van de Wsw is gebaseerd op het verwachte aantal standaard eenheden (*se*). In geval van handicapfactor licht of matig telt 1 fte als 1 se. Voor handicapfactor ernstig telt 1 fte als 1,25 se. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Wsw formatie in se en fte.

Wsw formatie	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Gesubsidieerde formatie in se (cf. meicirculaire 2024) *	638	583	546	502
Prognose werkelijke formatie in se	643	589	552	510
Over- (+) c.q. onderrealisatie (-)	+5	+6	+6	+8
Wsw dienstverbanden in fte	557	505	469	430
Begeleid Werken arbeidsovereenkomsten in fte	72	69	69	67
Prognose totaal Wsw formatie in fte	629	574	538	497
Aantal personen op 1 januari met SW dienstverband	675	623	571	531
Aantal personen op 1 januari in Begeleid Werken	85	83	83	81
Prognose totaal aantal personen Wsw op 1 januari	760	706	654	612

* De aantallen wijken af van de prognose in de Meerjarenbegroting 2025-2028. Dit is het gevolg van de bijgestelde prognose van het Rijk.

De afgelopen jaren is de landelijke Wsw formatie sterker gekrompen dan aanvankelijk verwacht in de rekenmodellen van het rijk. Het subsidiebedrag per standardeenheid (se) viel daardoor mee. De Wsw formatie 2026 t/m 2029 is berekend op basis van de werkelijke formatie begin 2025 minus alle personen die de komende jaren met pensioen gaan. Daarnaast is er ook rekening gehouden met onvoorziene uitstroom van medewerkers. De loonkosten Wsw en de loonkostensubsidie Begeleid Werken zijn in de meerjarenbegroting gebaseerd op bovenstaande formatie uitgedrukt in fulltime eenheden (fte).

Werkleerbedrijf Lucrato voert een beleid om zo veel als mogelijk Wsw medewerkers zo regulier mogelijk te laten werken. In de prestatieafspraken met de gemeenten wordt jaarlijks vastgelegd welk streefpercentage wordt gehanteerd voor het aantal externe plaatsingen.

Doelgroep 2: brede doelgroep Participatiewet (re-integratie, < 1 jaar bemiddelbaar naar werk)

Het gemeentelijk beleid is erop gericht om bijstandsgerechtigden met arbeidsperspectief via Werkleerbedrijf Lucrato aan een betaalde baan te helpen. Wij maken daarbij gebruik van ons netwerk aan reguliere bedrijven waar personen uit de doelgroep werkzaam zijn. Mede vanuit Werkcentrum Veluwe Stedendriehoek (voorheen FactorWerk) en het Regionaal MobiliteitsTeam (RMT) worden continu activiteiten ontwikkeld om dit netwerk van reguliere werkgevers verder uit te breiden. Naast deze beleidsopgave is er voor de gemeenten ook een budgettaire opgave, namelijk het verkleinen van de uitgaven uit het BUIG-budget door samen met Werkleerbedrijf Lucrato zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden naar een duurzaam betaalde baan te begeleiden.

In de prestatieafspraken met de individuele gemeenten wordt jaarlijks afgesproken hoeveel uitkeringsdossiers worden aangeboden om betrokkenen richting werk te begeleiden. Daarnaast wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor bijzondere doelgroepen zoals bijvoorbeeld voor het bemiddelen, begeleiden en soms ook ontwikkelen van statushouders, personen in het doelgroepproject, Oekraïners of NUG'ers.

Doelgroep 3: Beschut Werken (Bsw)

Een inwoner uit deze doelgroep krijgt een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato. De begeleiding voor deze doelgroep is intensief, waardoor de begeleidingskosten relatief hoog zijn. De loonwaarde van deze doelgroep is vrij laag waardoor de verdien capaciteit van een medewerker Beschut Werk beperkt is. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Bsw formatie. De taakstelling per

gemeente betreffen schattingen. Het rijk maakt jaarlijks in december bekend wat de taakstelling voor het volgende jaar is. De taakstelling voor 2026 wordt in december 2025 bekend gemaakt.

Bsw formatie	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Taakstelling rijk in personen Apeldoorn	133	142	152	161
Taakstelling rijk in personen Epe	19	20	21	22
Taakstelling rijk in personen Heerde	13	14	14	15
Totaal taakstelling rijk in personen*	165	176	187	198
Totaal taakstelling rijk in fte*	138	147	157	166
Verwachte Bsw dienstverbanden in fte	130	144	158	172

** De taakstelling Bsw wordt uitgedrukt in aantal personen met een dienstverband per persoon van gemiddeld 31 uren per week. De cao Aan de Slag gaat uit van een fte op basis van 37 uren per week. De taakstelling van het rijk is daarom herrekend naar fte door de aantallen uitgedrukt in personen te vermenigvuldigen met 0,8378 (= 31 : 37 uren) en af te ronden op hele getallen.*

In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een groeiend aantal dienstverbanden Bsw en een stijging van de gemiddelde loonkosten van deze doelgroep. De financiële bijdrage vanuit de gemeenten in de loon- en begeleidingskosten is niet kostendekkend. Daarnaast genereert een Bsw-medewerker slechts beperkt omzet.

Doelgroep 4: ADS medewerkers

Een inwoner uit deze doelgroep krijgt een tijdelijk dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato mogelijk in combinatie met een detacheringscontract bij een reguliere werkgever. Het betreft personen uit het doelgroepregister waarvoor de gemeente een loonkostensubsidie betaalt aan de werkgever ter compensatie voor een kleinere productiviteit.

Deze medewerkers worden aangenomen op basis van de cao Aan de Slag die ook van toepassing is op de doelgroep Bsw.

ADS formatie	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Verwachte ADS dienstverbanden in personen	10	10	10	10
Verwachte ADS dienstverbanden in fte	7	7	7	7

BELEIDSBEGROTING

1 Programmaplan

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato betreft arbeidsparticipatie voor diverse doelgroepen uit de Participatiewet. Alle activiteiten zijn in deze meerjarenbegroting ondergebracht in één programma.

Conform artikel 34b uit de Wet gemeenschappelijke regelingen geven we in de volgende paragraaf de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan die in deze meerjarenbegroting zijn gebruikt.

Algemene financiële en beleidsmatige kaders

De opdracht voor Werkleerbedrijf Lucrato is om binnen de door de gemeente gestelde beleidsmatige kaders personen uit de diverse doelgroepen van de Participatiewet te ondersteunen bij het vinden van een passende betaalde baan op de arbeidsmarkt. Daar waar personen niet in staat zijn om een arbeidsprestatie te leveren op het wettelijk minimumloonniveau, wordt er voor gezorgd dat de reguliere werkgever wordt gecompenseerd in de vorm van een loonkostensubsidie. Het betreft dan personen die staan ingeschreven in het doelgroepregister. Als iemand de indicatie Beschut Werk heeft gekregen en een plaatsing bij een reguliere werkgever behoort niet tot de mogelijkheden dan wordt de medewerker op een beschutte werkplek bij Werkleerbedrijf Lucrato geplaatst. Naast opdrachten uit de Participatiewet wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor specifieke doelgroepen waaronder statushouders.

Werkleerbedrijf Lucrato werkt met een sluitend budget vanuit de middelen die door de rijksoverheid, via de gemeenten, worden toegekend. Daarnaast ontvangt Werkleerbedrijf Lucrato specifieke budgetten van haar gemeenten voor de uitvoering van aan haar opgedragen taken.

Hoewel het Wsw subsidieresultaat weer een positief beeld laat zien zal ook de komende jaren het resultaat onder druk staan door dalende opbrengsten uit detacheringen en productie als gevolg van de sterke krimp van het aantal SW collega's. Daardoor is er onvoldoende en verder afnemende dekking voor de kosten van infrastructuur en regulier personeel. De neerwaartse trend wordt gedempt door stabiele inkomsten uit extra opdrachten en de positieve ontwikkeling in het Wsw-subsidiebedrag per standardeenheid.

In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een aanvullende bijdrage in het tekort door de drie GR-gemeenten van ongeveer € 785.000 in 2026 en de jaren daarna. Dit is beduidend minder dan in vorige begroting vermeld door toekenning van extra middelen zoals Impulsbudget en Infrastructurale opslag.

Alle opbrengsten en kosten in de meerjarenbegroting zijn voor het jaar 2026 zo goed mogelijk ingeschat op basis van de realisatie over het jaar 2024 en hetgeen we aan informatie hebben op het moment dat deze begroting wordt opgesteld (maart 2025). Voor de opvolgende jaren zijn veelal indexatiepercentages gehanteerd. Zo zijn de overige bedrijfskosten geïndexeerd met 3%.

De reguliere personeelskosten is een omvangrijke kostenpost. De inschatting hiervan vraagt een inschatting van de verwachte benodigde formatie en van de loonkosten van regulier personeel. Beide zijn met onzekerheid omgeven. We doen er alles aan om een stabiel resultaat te behalen. We hebben er voor gekozen om de reguliere personeelsomvang te laten dalen over de jaren (zie

hoofdstuk Toelichting op het bedrijfsresultaat. Te zijner tijd zal blijken of het realistisch is om met een krimpende formatie de gewenste kwaliteit van dienstverlening in stand te houden.

Vennootschapsbelasting

Werkleerbedrijf Lucrato is binnen bepaalde voorwaarden vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Deze voorwaarden worden jaarlijks beoordeeld in overleg met een fiscaal specialist. In deze begroting wordt er van uitgegaan dat we ook de komende jaren blijven voldoen aan de voorwaarden voor deze vrijstelling van vennootschapsbelasting.

Bedrag voor onvoorzien

In de begroting worden alle kosten en opbrengsten zo goed mogelijk ingeschat. Risico's worden benoemd in de risicoparagraaf en waar mogelijk kwantitatief ingeschat. In deze begroting nemen we geen bedragen mee voor onvoorziene kostenposten of tegenvallende opbrengsten uit de markt.

2 Paragrafen

Weerstandsvormogen en risicobeheersing

In 2018 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden binnen Werkleerbedrijf Lucrato. Conform het destijds gebruikte model volgt hieronder een kwantificering van de risico's bijgewerkt naar de huidige situatie.

Omschrijving risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Invloed op bedrijfsresultaat	Beheersmaatregel
Tijdige actualisering loonwaarde doelgroepmedewerkers	Detacherings-opbrengsten: € 4,9 mln.	Daling van de omzet met 5%	5%	€ 12.000	Periodieke loonwaardemeting van alle doelgroepmedewerkers en in gesprek gaan met werkgevers over uitkomsten. Onderdeel van methodisch werken is het uitvoeren van loonwaarde meting. Accountmanagers hebben structureel overleg met de werkgevers over de detacheringstarieven.
Stoppen of wegvallen opdrachten	Productie- en detacherings-opbrengsten: € 6,4 mln.	Daling van de omzet met 10%	20%	€ 128.000	Regelmatig contact met grote opdrachtgevers over wensen en afspraken. Werkleerbedrijf Lucrato bewaakt niet te afhankelijk te worden van enkele grote opdrachtgevers. Bewaken kredietwaardigheid grotere klanten; contract met Creditsafe: nieuwe klanten indien nodig laten toetsen; bestaande klanten bij slecht betaalgedrag tussentijdse toets
Bezuiniging rijk op Wsw budget	Wsw subsidie € 25,9 mln.	Daling Wsw-subsidie met 2%	10%	€ 52.000	Werkleerbedrijf Lucrato heeft geen invloed op dit risico. Nieuwe bezuinigingen door het Rijk zijn niet uit te sluiten. In 2026 worden geen bezuinigingen verwacht.

Omschrijving risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Invloed op bedrijfsresultaat	Beheersmaatregel
Opwaartse loondruk door inflatie of ontwikkelingen op arbeidsmarkt en in het Wettelijk minimumloon	Loonkosten € 38,1 mln.	Stijging met 5%	20%	€ 381.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan deze factoren niet beïnvloeden. Indexatie dekt deze zeer beperkt af doordat factoren met vertraging in indexatie verwerkt worden én indexatie op slechts een deel van de (loon)kosten toegepast wordt. Werkgevers zijn geïnformeerd over de indexatie tarieven op basis van contractuele loonkosten (incl. werkgeverslasten).
Uitstroom uit Wsw doelgroep is in werkelijkheid lager dan volgens prognose rijk	Wsw subsidie € 25,9 mln.	Subsidie-tekort van 2%	15%	€ 78.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan de uitstroom niet beïnvloeden. Het verloop van Wsw personeel wordt zo goed mogelijk ingeschat in de begroting. Afgelopen jaren heeft dit niet tot grotere tekorten geleid. Wijze van inschatting lijkt dus passend.
De gemeenten zorgen voor onvoldoende extra opdrachten om het subsidietekort op de Wsw op te vangen	Opgenomen in aanvullende overeenkomsten € 7,7 mln.	Stijging exploitatie-tekort met 50%	20%	€ 770.000	De gemeenten hebben een grote (financiële) opdracht in het sociaal domein, maar staan financieel onder druk. Aanvullende overeenkomsten in de vorm van PMC's blijven nog steeds komen. Gemeente geeft daarmee invulling aan afspraak inzake Werkleerbedrijf Lucrato als preferred supplier.
Vermindering productie- en detachings-opbrengsten door onvoorziene calamiteiten (Corona)	Productie- en detachings-opbrengsten: € 6,4 mln.	Daling van de omzet met 5%	25%	€ 80.000	Er is geleerd van de Coronacrisis; fors omzetverlies is reëel, met effect over meerdere jaren, bestemmingsreserves zijn toen getroffen en er is een tegemoetkoming vanuit overheid ontvangen.
				€ 1.501.000	

In de bestuursvergadering van Werkleerbedrijf Lucrato d.d. 31 mei 2021 is het beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's vastgesteld. Hierin is als volgt besloten:

1. Naast de algemene reserve wordt ook de helft van de bestemmingsreserve invoering BBV meegenomen als beschikbaar weerstandsvermogen;
2. Het handhaven van een ratio weerstandsvermogen die zich beweegt binnen een bandbreedte tussen 1 en 2.

De hoogte van de ratio weerstandsvermogen wordt jaarlijks met het bestuur geëvalueerd. De weerstandscapaciteit kan uitgedrukt worden in een ratio, door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen. Het beschikbare weerstandsvermogen ultimo 2025 bestaat uit € 2.076.000 (algemene reserve) plus de helft van € 1.947.000 (bestemmingsreserve gevolgen invoering BBV), en is in totaal € 3.050.000. De ratio weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2025 $(3.050/1.501=)$ 2,0. Dit voldoet aan de gestelde eis voor deze ratio.

Bestemmingsreserves

Op basis van in het verleden genomen bestuursbesluiten zijn in deze meerjarenbegroting twee bestemmingsreserves opgenomen, nl. voor personele verplichtingen als gevolg van de invoering van BBV en voor de extra kosten in verband met de organisatieontwikkeling. Voor een toelichting op de bestemmingsreserves wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Voorzieningen

Voor kwantificeerbare en voorzienbare kosten zijn twee voorzieningen getroffen, de voorziening ter egalisering van de kosten van groot onderhoud aan het bedrijfspand en de voorziening voor spaarverlof regulier personeel. Voor een toelichting op de voorzieningen wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Kengetallen

	Realisatie 2024	Prognose 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Netto schuldquote	-4,02%	-3,71%	-3,62%	-3,68%	-3,68%	-3,69%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-4,10%	-3,79%	-3,70%	-3,76%	-3,76%	-3,77%
Solvabiliteitsratio	47,69%	51,53%	51,36%	51,23%	53,25%	53,42%
Structurele exploitatieruimte	2,51%	0,10%	0,10%	0,03%	0,00%	0,00%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldlast van de organisatie ten opzichte van de eigen middelen. Naarmate het percentage hoger is wordt er meer met vreemd vermogen gefinancierd. Werkleerbedrijf Lucrato maakt in beperkte mate gebruik van vreemd vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Bij Werkleerbedrijf Lucrato is sprake van een gezonde eigen vermogenspositie.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om de lasten te dekken vanuit haar opbrengsten. De gemeenten zuiveren de tekorten op de exploitatie aan tot een sluitende begroting.

Onderhoud kapitaalgoederen

Voor groot onderhoud aan de bedrijfspanden is een voorziening getroffen. Aan deze voorziening ligt een beheerplan ten grondslag dat in 2021 door het bestuur is vastgesteld. De voorziening is bedoeld voor een gelijkmatige spreiding van de onderhoudskosten over een langere periode. De panden verkeren in een goede staat van onderhoud. In beginsel vindt er jaarlijks een dotatie plaats om het saldo van de voorziening groot onderhoud op een voldoende niveau te houden voor grotere onderhoudskosten in de komende tien jaren. Er zijn geen andere kapitaalgoederen waarvoor een voorziening is gewenst. De bedrijfspanden worden conform plan onderhouden. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

In het kader van de Omgevingswet kan Lucrato worden verplicht om bepaalde verduurzaming in het pand door te voeren. Mogelijk wordt in 2025 een keuze gemaakt over de lange termijn investeringen die wenselijk, noodzakelijk en haalbaar zijn. Het betreft met name de werkplaatsen. Dit zal naar verwachting pas in de begroting van het jaar 2027 zichtbaar worden.

Financiering

Indien noodzakelijk maken we gebruik van kasgeldleningen bij de BNG om pieken in de liquiditeit op te vangen. Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten.

In deze meerjarenbegroting wordt er van uitgegaan dat er naast de bestaande langlopende lening geen gebruik wordt gemaakt van nieuwe kasgeld- of langlopende leningen. In de meerjarenbegroting is een klein bedrag voor rentelasten meegenomen die betrekking heeft op de in 2021 afgesloten lening bij de BNG.

Overtollige middelen worden uitgezet bij het rijk conform de wetgeving inzake schatkistbankieren. Op deze rekening-courant overeenkomst, die onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is opgenomen, ontvangen we een rentevergoeding van het rijk. Werkleerbedrijf Lucrato maakt geen gebruik van financiële instrumenten.

Treasury

We voldoen aan de wettelijke eisen voor wat betreft de kasgeldlimiet voor vlottende schulden en de renterisiconorm voor langlopende schulden.

Modelstaat A

De modelstaten A over de kwartalen van het voorafgaande jaar worden normaliter eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. De liquiditeitspositie heeft betrekking op de financiering met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Een derivaat kan daarbij de looptijd van de financiering veranderen. Zo kan een derivaat vaste schuld omzetten in een korte schuld met variabele rente. De liquiditeitspositie is het saldo van de vlottende of korte schulden, zoals schulden in rekening-courant en in bewaring zijnde kasgelden van derden en de vlottende middelen zoals kasgelden en tegoeden in rekening-courant. De liquiditeitspositie heeft betrekking op de gehele bedrijfsvoeringsorganisatie. De gemiddelde liquiditeitspositie van de drie kwartaal maanden wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet heeft betrekking op het totaal van de begroting van het lopende jaar naar de stand van 1 januari. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale

overheid de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Berekening kasgeldlimiet:

Begrotingstotaal (totaal alle lasten uit werkbegroting 2024)	46.260.000
Percentage uit uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden	8,2%
Kasgeldlimiet	3.793.000

<i>(stand ultimo maand)</i>	Vlottende schuld	Vlottende middelen	Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
Januari 2024	3.177.000	4.727.000	-1.550.000
Februari 2024	3.192.000	4.970.000	-1.778.000
Maart 2024	3.275.000	5.074.000	-1.799.000
Gemiddeld 1 ^e kwartaal			-1.709.000
Kasgeldlimiet			3.793.000
Ruimte onder de kasgeldlimiet			5.502.000
April 2024	3.055.000	4.870.000	-1.815.000
Mei 2024	3.992.000	5.954.000	-1.962.000
Juni 2024	3.409.000	5.453.000	-2.044.000
Gemiddeld 2 ^e kwartaal			-1.940.000
Kasgeldlimiet			3.793.000
Ruimte onder de kasgeldlimiet			5.733.000
Juli 2024	3.082.000	5.258.000	-2.176.000
Augustus 2024	3.347.000	5.722.000	-2.375.000
September 2024	3.878.000	6.451.000	-2.573.000
Gemiddeld 3 ^e kwartaal			-2.375.000
Kasgeldlimiet			3.793.000
Ruimte onder de kasgeldlimiet			6.168.000
Oktober 2024	3.687.000	6.213.000	-2.526.000
November 2024	3.958.000	6.709.000	-2.751.000
December 2024	3.496.000	6.365.000	-2.869.000
Gemiddeld 4 ^e kwartaal			-2.715.000
Kasgeldlimiet			3.793.000
Ruimte onder de kasgeldlimiet			6.508.000

Modelstaat B

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financierings-paragraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. Op deze staat wordt over het renterisico van de komende vier jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op de gehele bedrijfsvoeringsorganisatie, op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komende jaar. Het komende jaar is jaar 2026 in de berekening hierna.

Berekening renterisiconorm:

Begrotingstotaal (totaal alle lasten uit begroting 2026)	46.327.000
Percentage uit uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden	20%
Renterisiconorm	9.265.000

	2026	2027	2028	2029
Renteherzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>
Renterisico*	100.000	100.000	100.000	100.000
Ruimte onder renterisiconorm	9.165.000	9.165.000	9.165.000	9.165.000

* Het renterisico wordt berekend als het totaal van regel Renteherzieningen en regel Aflossingen in bovenstaande tabel.

Bedrijfsvoering

Voor een toelichting op de activiteiten die we voor de verschillende doelgroepen uitvoeren verwijzen we hier naar paragraaf Inleiding op pagina 3. In deze paragraaf nemen we de onderwerpen mee overeenkomstig artikel 21 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Gemeenschappelijke Regeling Lucrato 2023 voor zover deze van belang zijn voor de begroting.

Regulier personeelsbestand en inhuur derden

Voor een toelichting op de formatie en de personeelskosten wordt hier verwezen naar onderdeel Kosten regulier personeel in de Toelichting op het overzicht van baten en lasten. In de begroting 2026 wordt rekening gehouden met een reguliere formatie van 120 fte. Naast de vaste dienstverbanden wordt er ook gebruik gemaakt van een flexibele schil. In de begroting 2026 wordt rekening gehouden met ongeveer 4 fte inhuur via derden.

Huisvestingskosten

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal huisvestingskosten	1.160	1.190	1.223	1.256

In de begroting wordt rekening gehouden met jaarlijks stijgende kosten. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud bedraagt € 120.000 en is gelijk gehouden door de jaren heen. Alle andere kosten zijn geïndexeerd met 3% per jaar.

In bovenstaande opstelling zijn de afschrijvingslasten en de kosten van regulier personeel dat belast is met het beheren en onderhouden van de bedrijfspanden niet meegenomen.

Automatiseringskosten

(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal automatiseringskosten	453	467	481	495

In de begroting wordt rekening gehouden met jaarlijks stijgende kosten. Er is rekening gehouden met een jaarlijkse prijsindex van 3%.

In bovenstaande opstelling zijn de afschrijvingslasten en de kosten van regulier personeel dat belast is met ICT-taken niet meegenomen.

Budgetten voor het bestuur en de accountant

In 2026 en de meerjarenbegroting is geen rekening gehouden met betalingen aan bestuursleden.

In de begroting 2026 is een post van € 94.000 gereserveerd voor accountantskosten. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een prijsindex van 3% per jaar. In de jaarbedragen is rekening gehouden met controlekosten plus ruimte om vaktechnische vraagstukken met de accountant af te stemmen.

Verbonden partijen

Werkleerbedrijf Lucrato heeft een 100% deelneming in Felua-groep Holding B.V. De B.V. is op 1 december 2004 opgericht en gevestigd aan de Egerlaan 15 te Apeldoorn. Felua-groep Holding B.V. is een houdstermaatschappij waarin twee 100% deelnemingen zijn opgenomen, nl. in Felua-groep Interval B.V. en in Felua-groep Interstap B.V.

Het aandelenkapitaal in de deelneming Felua-groep Holding B.V. bedraagt € 90.000 waarvan € 18.000 is gestort.

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2025 naar verwachting € 18.000.

Het vreemd vermogen bestaat uit een lening van Werkleerbedrijf Lucrato en bedraagt ultimo 2025 naar verwachting € 36.000.

Het exploitatieresultaat van Felua-groep Holding B.V. is de komende jaren naar verwachting nihil zodat er geen dividend wordt uitgekeerd aan Werkleerbedrijf Lucrato.

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (de “WOO”) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet Openbaarheid Bestuur. De WOO voorziet in een verplichting om jaarlijks aandacht te besteden aan de uitvoering van deze wet. De vastlegging hiervan vindt plaats in het jaarverslag.

De WOO is er op gericht (overheids-) informatie openbaar en beschikbaar te maken. De WOO verplicht ertoe om informatie uit eigen beweging openbaar en toegankelijk te maken. De WOO heeft hierbij met name het oog op informatie betreffende de activiteiten (van bestuursorganen) en de resultaten daarvan. In aanvulling op de informatie die met behulp van het jaarverslag (actief) openbaar wordt gemaakt, wordt op onze website ook andere informatie gepubliceerd.

Naast de verplichting om informatie actief openbaar te maken, voorziet de WOO ook in de verplichting informatie passief openbaar te maken. Hiermee wordt bedoeld dat informatie ook op verzoek openbaar moet worden gemaakt. Lucrato heeft de vereiste procesgang voor deze verzoeken ingericht.

Aan de verplichtingen informatie actief en passief openbaar te maken, kan alleen uitvoering worden gegeven indien de informatiehuishouding op orde is. Dat betekent dat de informatie die binnen Werkleerbedrijf Lucrato wordt geproduceerd en aanwezig is op uniforme wijze wordt opgeslagen en beheerd. Het betekent ook dat deze informatie relatief eenvoudig toegankelijk is en goed valt te ontsluiten.

De komende jaren zijn de inspanningen erop gericht om de informatiehuishouding in stand te houden en te verbeteren. Zodoende blijft Lucrato wendbaar bij de ontwikkelingen in de toegankelijkheid en veiligheid van de te hanteren applicaties en in wet- en regelgeving.

FINANCIËLE BEGROTING

3 Overzicht van baten en lasten 2026-2029 en de toelichting

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Subsidie Wsw*	25.938	24.525	23.667	22.571
Personeel gerelateerde kosten Wsw**	-24.570	-22.948	-21.986	-20.825
Subsidieresultaat Wsw	1.368	1.577	1.681	1.746
Bijdrage Loonkosten Beschut Werken*	3.432	3.921	4.436	4.978
Personeel gerelateerde kosten Beschut Werken**	-5.363	-6.126	-6.931	-7.778
Subsidieresultaat Beschut Werken	-1.931	-2.205	-2.495	-2.800
Bijdrage Loonkosten ADS doelgroep*	150	155	159	164
Personeel gerelateerde kosten ADS doelgroep**	-300	-309	-318	-327
Subsidieresultaat ADS doelgroep	-150	-154	-159	-163
Bijdrage gemeenten re-integratiebudget*	1.155	1.180	1.206	1.233
Directe externe kosten t.l.v. re-integratiebudget**	-741	-763	-786	-809
Bijdrage re-integratiebudget	414	417	420	424
Omzet uit de markt*	8.419	8.268	8.125	7.987
Kostprijs verkopen**	-475	-485	-495	-505
Bruto marge alle activiteiten	7.944	7.783	7.630	7.482
Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut Werken*	2.057	2.277	2.497	2.717
Gemeentelijke bijdrage regulier personeel*	3.571	3.735	3.907	4.087
Overige inkomsten*	770	792	813	835
Rentebaten*	50	50	50	50
TOTAAL BATEN UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN	14.392	14.637	14.897	15.171
Reguliere personeelskosten	-11.895	-11.907	-11.931	-11.944
Afschrijvingen	-420	-420	-420	-420
Overige bedrijfskosten	-2.553	-2.625	-2.702	-2.779
Kosten ten laste van impulsbudget/ infrastructurele opslag	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rentelasten	-10	-10	-10	-10
TOTAAL LASTEN I.V.M. BEDRIJFSACTIVITEITEN**	-14.878	-14.962	-15.063	-15.153
Bedrijfsresultaat	-486	-325	-166	18
Bijdrage gemeenten in het tekort*	785	690	719	775
TUSSENTELLING RESULTAAT	0	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserves	47	12	0	0
EINDRESULTAAT	47	12	0	0
* Totaal alle baten, vóór mutatie bestemmingsreserves	46.327	45.593	45.579	45.397
** Totaal alle lasten, vóór mutatie bestemmingsreserves	-46.327	-45.593	-45.579	-45.397

Toelichting op het subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw bestaat uit het verschil tussen het bedrag dat het rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Wsw en de personeel gerelateerde kosten van de Wsw geïndiceerden. De rijkssubsidie voor het jaar 2026 wordt definitief bekend gemaakt via de meicirculaire 2026. In deze begroting is de rijkssubsidie voor de jaren 2026 t/m 2029 zo goed mogelijk ingeschat vanuit de prognose van het rijk die in de septembercirculaire 2024 is opgenomen en de te verwachten omvang van de formatie uitgedrukt in standardeenheden. De subsidie per standardeenheid uit deze circulaire is verhoogd met de te verwachten LPO (LoonPrijsOntwikkeling). In deze verwachting is rekening gehouden met de verhoging van het Wettelijk Minimum Loon met 3% per jaar. De personeel gerelateerde kosten Wsw bestaan uit loon en overige personeelskosten van alle Wsw medewerkers die een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato hebben, en de loonkostensubsidie die wij aan werkgevers uitbetalen die een Begeleid Werker in dienst hebben. Bij de berekening van deze kosten is rekening gehouden met uitstroom door pensioen plus onvoorziene uitstroom, zoals langdurig ziek, overlijden of ontslag op eigen verzoek. Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op het subsidieresultaat Beschut Werken

Het subsidieresultaat Beschut Werken bestaat uit het verschil tussen de bijdrage in de loonkosten die wij van de gemeenten ontvangen en de personeel gerelateerde kosten Bsw. De gemeenten vergoeden 70% van het bruto loon verhoogd met 25% voor werkgeverslasten. Daarnaast ontvangen wij een vergoeding van € 11.000 per persoon voor begeleidingskosten van de gemeenten en genereert deze doelgroep omzet uit de markt in de vorm van productieopbrengsten of een detacheringsvergoeding. De begeleidingsvergoeding en de omzet uit de markt maken deel uit van het bedrijfsresultaat. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijks groeiend aantal dienstverbanden en een loonkostenstijging van 3% per jaar. Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op het subsidieresultaat ADS doelgroep

Het subsidieresultaat ADS doelgroep bestaat uit het verschil tussen de bijdrage in de loonkosten die wij van de gemeenten ontvangen en de personeel gerelateerde kosten ADS doelgroep. De gemeenten verstrekken een loonkostensubsidie op basis van de loonwaarde van de medewerker. Bij aanvang dienstverband is de loonwaarde nog niet bekend en wordt deze voorlopig vastgesteld op 50% van het wettelijk minimum uurloon. Daarnaast genereert deze doelgroep omzet uit de markt in de vorm van bijvoorbeeld een detacheringsvergoeding. De omzet uit de markt maakt deel uit van het bedrijfsresultaat. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met tien dienstverbanden per jaar en een loonkostenstijging van 3% per jaar. Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op de bijdrage re-integratiebudget

Wij ontvangen jaarlijks een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van re-integratiekosten voor kandidaten uit de Participatiewet. In het overzicht van baten en lasten zijn de externe kosten verbonden aan re-integratieactiviteiten in mindering gebracht op deze bijdrage. Voorbeelden van deze kosten zijn medische adviezen inzake inzetbaarheid, jobcoaching ingekocht bij derden of Feluagroep Interstap B.V., opleidingskosten en vervoerskosten. Daarnaast maakt de organisatie ook interne kosten ten behoeve van deze doelgroep. Een voorbeeld is het vergroten van de uitstroomkansen van kandidaten via werkleerlijnen die in samenwerking met onderwijs en werkgevers

worden ontwikkeld. Of het onderzoek naar de inzet van inclusieve technologie om de kansen van onze kandidaten op de arbeidsmarkt te vergroten. Deze interne kosten, bijvoorbeeld projectleiding, maken onderdeel uit van de bedrijfskosten en worden niet direct ten laste van het re-integratiebudget gebracht. Het resterend saldo op het re-integratiebudget dient ter dekking van deze indirecte kosten.

Toelichting op het bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat bestaat uit alle opbrengsten die Werkleerbedrijf Lucrato genereert met haar activiteiten minus alle bedrijfsvoeringskosten. Het bedrijfsresultaat komt steeds meer onder druk te staan. De bedrijfsopbrengsten nemen af door uitstroom van medewerkers uit de Wsw. Deze daling van de personeelsomvang wordt slechts gedeeltelijk teniet gedaan door instroom vanuit Beschut Werken. De begeleidingskosten op de groeiende groep Beschut Werkers zijn relatief gezien hoger dan die op de Wsw doelgroep, en het opbrengstvermogen van deze groep is navenant lager. Beide effecten, minder opbrengsten en meer begeleidingskosten, hebben een drukkend effect op het bedrijfsresultaat, waardoor de verbetering in het subsidieresultaat Wsw niet één op één wordt omgezet in een lagere gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort.

Onze competenties zijn het begeleiden, ontwikkelen en bemiddelen van onze doelgroepen. Gezien de huidige en verwachte conjunctuur is er veel vraag naar arbeid. Onze doelgroepen hebben talent, maar er is meer begeleiding nodig om zich te ontwikkelen richting en in een duurzame baan, waarbij het ook noodzakelijk is dat de werkgever en de kandidaat gedurende dit ontwikkelingsproces worden begeleid.

Bruto marge alle activiteiten

De bruto marge alle activiteiten bestaat uit de opbrengst uit productieactiviteiten, detacheringen en overige diensten, waaronder specifieke opdrachten voor onze gemeenten, minus alle direct toerekenbare kosten. De direct toerekenbare kosten bestaan uit materialen (met name verpakkingsmaterialen), uitbested werk en inkoop van specifieke diensten (bijv. loonwaardemeting en jobcoaching ten behoeve van Wsw-en Bsw medewerkers en P-wet kandidaten). De brutomarge wordt o.a. gebruikt om de infrastructuur in stand te houden. De basis van ons verdienvermogen wordt steeds smaller door de krimpende Wsw populatie. We zijn voortdurend op zoek naar nieuwe vormen van dienstverlening om ons verdienvermogen te verhogen of de infrastructuur op een andere wijze te bekostigen.

Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut Werken

Wij ontvangen € 11.000 per Beschut Werker per jaar van onze gemeenten. Deze bijdrage is bedoeld om de begeleidingskosten van deze doelgroep, die vooral uit jongeren afkomstig uit het speciaal onderwijs bestaat, af te dekken. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat deze groep zeer intensieve begeleiding nodig heeft.

Gemeentelijke bijdrage regulier personeel

Wij ontvangen een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van de personeelskosten van regulier personeel dat wordt ingezet op re-integratieactiviteiten voor kandidaten uit de Participatiewet. Het betreft hier de formatie behorend bij de werkzaamheden voor doelgroep 2, Brede doelgroep Participatiewet (pagina 4), die vanuit de gemeenten op structurele basis zijn overgedragen aan Werkleerbedrijf Lucrato. Over deze bijdrage zijn afspraken gemaakt tijdens de oprichting van

Werkleerbedrijf Lucrato. De jaarlijkse indexatie van de bijdrage wordt vastgelegd in de prestatieafspraken met de gemeenten.

Overige inkomsten

Onder overige inkomsten worden inkomsten meegenomen die niet rechtstreeks verband houden met de bedrijfsactiviteiten. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met extra bijdragen van het rijk die de gemeenten zullen ontvangen om te investeren in toekomstbestendige werkontwikkelbedrijven (Impulsbudget en Infrastructurele opslag). Wij gaan ervan uit dat de gemeenten deze extra bedragen gaan inzetten bij Werkleerbedrijf Lucrato. In de prestatieafspraken voor 2025 is vastgelegd dat de middelen voor Lucrato beschikbaar komen.

Rentebaten

Wij ontvangen rente op het tegoed dat we aanhouden in de schatkist (Schatkistbankieren bij het Rijk). In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijkse opbrengst van € 50.000.

Reguliere personeelskosten

In deze post zijn alle personeelskosten opgenomen van begeleidend en ondersteunend personeel. Het betreft personeel met een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato en ingehuurd personeel via groepsmaatschappij Felua-groep Interval B.V.

Formatie regulier personeel	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Werkzaam in primair proces in fte	85	84	83	81
Ondersteunend personeel in fte	35	34	33	33
Totaal in fte	120	118	116	114

Doordat het resultaat van Werkleerbedrijf op termijn steeds verder onder druk komt te staan, zijn we kritisch op de ontwikkeling van de omvang het regulier personeel. We streven altijd naar de inzet van goedgekwalificeerde medewerkers voor het uitvoeren van onze GR taken. Wanneer de financieringsbron niet langdurig gegarandeerd is, kan ook geen langdurig contract geboden worden. Het behoud van goede medewerkers is ook van belang. Om die reden kiezen we ervoor ook langduriger mensen aan ons te binden.

Rekening houdende met zowel de intensivering van de begeleidingsbehoefte als de krimpende Wsw formatie is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een krimpende reguliere formatie door natuurlijk verloop. In geval van uitstroom van regulier personeel wordt iedere keer een zorgvuldige afweging gemaakt of er een vacature wordt gesteld of dat door herverdeling van taken een formatieplaats kan worden bespaard. Ook worden mogelijkheden verkend om bij specifieke opdrachten, formatie tijdelijk vanuit onderwijs- of sociale partners in te zetten.

Afschrijvingen en investeringen

Dit betreft de afschrijvingen op materiële vaste activa. In deze meerjarenbegroting is in de afschrijvingslasten rekening gehouden met investeringen die gepland staan voor de komende jaren. Het betreft voornamelijk vervangingsinvesteringen.

Overige bedrijfskosten

Deze post bestaat uit huisvestingskosten, onderhoudskosten, automatiseringskosten, belastingen en verzekeringen, advieskosten, kantoorkosten en overige kosten. Deze kosten variëren nauwelijks met de bedrijfsomvang. Er is rekening gehouden met een kostenstijging van 3% per jaar.

Kosten ten laste van impulsbudget/ infrastructurele opslag

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met extra bijdragen van het rijk die de gemeenten zullen ontvangen om te investeren in toekomstbestendige werkontwikkelbedrijven (Impulsbudget en Infrastructurele opslag). In de prestatieafspraken voor 2025 is vastgelegd dat de middelen voor Lucrato beschikbaar komen ten behoeve van de dienstverlening aan de doelgroepen waar Lucrato verantwoordelijk voor is. We gaan met de gemeenten in gesprek hoe de extra middelen zo effectief en efficiënt mogelijk door Lucrato kunnen worden besteed. De inschatting is dat de middelen onder andere ingezet kunnen worden voor de implementatie van het programma LucraGo, de implementatie van het nieuwe koersdocument en de overhead voor het in dienst nemen en houden van ADS-collega's.

Rentelasten

Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten. In 2021 is een langlopende lening afgesloten om twee grote investeringsprojecten te financieren (zonnepanelen en renovatie kantoren). Deze lening heeft een looptijd van 10 jaar en het rentepercentage bedraagt 0,38%.

Langlopende lening	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
Hoofdsom ultimo jaar	€ 500.000	€ 400.000	€ 300.000	€ 200.000
Rentelast	€ 2.100	€ 1.700	€ 1.300	€ 900

In deze meerjarenbegroting houden we per saldo rekening met een kleine rentelast van € 10.000. Indien nodig dekken we tijdelijke liquiditeitstekorten af met een kasgeldlening.

Toelichting op de mutatie bestemmingsreserves

De mutatie in de bestemmingsreserves betreft de vrijval uit de bestemmingsreserve voor organisatieontwikkeling. Het betreft de vrijval ter grootte van de jaarlijkse afschrijvingslasten op de verbouwingskosten van het bedrijfspand vooruitlopend op het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato op 1 januari 2018. Ultimo 2027 is deze investering volledig afgeschreven.

Incidentele baten en lasten

In de meerjarenbegroting 2026-2029 worden geen incidentele baten en lasten verwacht.

Toelichting op de bijdrage gemeenten in het tekort

De gemeenten leveren een extra bijdrage om het structurele exploitatietekort af te dekken. We hebben in deze meerjarenbegroting rekening gehouden met inflatie. Vanwege de onzekere situatie in de wereld is het lastig om goede financiële inschattingen voor de komende vier jaren te maken. In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een bijdrage in het tekort over 2026 van € 785.000. We verwachten dat de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort de komende jaren

redelijk stabiel blijft en fors lager ligt dan de opgenomen bedragen in de vorige MJB. Dat hangt samen met het feit dat het Rijk de komende jaren extra middelen (Impulsbudget en Infrastructurele opslag) ter beschikking stelt aan de gemeenten in het kader van de toekomstbestendigheid van de werkontwikkelbedrijven, zoals Lucrato. Wij zijn er in deze begroting vanuit gegaan dat deze middelen ingezet worden bij Lucrato.

Zie Op grond van artikel 21 GR dient het bestuur een berekeningswijze vast te stellen aan de hand waarvan kan worden berekend hoeveel de deelnemende gemeenten dienen bij te dragen in een eventueel exploitatietekort. Het bestuur heeft in december 2024 de berekeningswijze uit 2020 geëvalueerd en opnieuw vastgesteld waarbij wordt aangesloten bij de bijdragen die de deelnemende gemeenten aan Werkleerbedrijf Lucrato betalen ter uitvoering van de taken genoemd in artikel 4 GR. Dat betreft de bijdragen voor de uitvoering van de Wsw, van Beschut Werk, ADS dienstverbanden, alsmede voor de ondersteuning van kansrijke werkzoekenden naar werk. De percentages in deze berekeningswijze worden definitief vastgesteld na afronding van het betreffende jaar. Onderstaande bedragen en percentages zijn een inschatting gebaseerd op de bedragen uit deze Meerjarenbegroting voor 2026.

Berekening verdeling bijdrage in tekort over gemeenten 2026 <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Apeldoorn	Epe	Heerde	Totaal
Wsw subsidie	19.807	3.953	2.178	25.938
Bijdrage in loonkosten Bsw	2.702	481	249	3.432
Bijdrage in loonkosten ADS	105	30	15	150
Re-integratiebudget	929	99	127	1.155
Begeleidingsvergoeding Bsw	1.628	297	132	2.057
Gemeentelijke bijdrage personeel	2.615	750	206	3.571
Extra middelen rijk ter versterking infrastructuur werkontwikkelbedrijven ¹	632	93	45	770
Totaal	28.418	5.703	2.952	37.073
<i>Afgerond percentage</i>	<i>77%</i>	<i>15%</i>	<i>8%</i>	<i>100%</i>
<i>Afgerond bijdrage in tekort</i>	<i>604</i>	<i>118</i>	<i>63</i>	<i>785</i>

¹ Impulsbudget en Infrastructurele opslag

4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

In de artikelen 20 t/m 23 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd welke verplichte onderdelen deel uitmaken van de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenraming. Hieronder volgen alle verplichte onderdelen in een aparte paragraaf.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2026-2029

Balans ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000)	Prognose 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028	MJB 2029
ACTIVA					
Materiële vaste activa	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Financiële vaste activa	54	54	54	54	54
Totaal vaste activa	2.454	2.454	2.454	2.454	2.454
Uitzettingen korter dan 1 jaar	5.262	5.289	5.309	5.004	4.979
Liquide middelen	100	100	100	100	100
Overlopende activa	200	200	200	200	200
Totaal vlottende activa	5.562	5.589	5.609	5.304	5.279
TOTAAL ACTIVA	8.016	8.043	8.063	7.758	7.733
PASSIVA					
Eigen vermogen	4.131	4.131	4.131	4.131	4.131
Voorzieningen	185	312	432	227	302
Vaste schulden	600	500	400	300	200
Totaal vaste passiva	4.916	4.943	4.963	4.658	4.633
Vlottende schuld korter dan 1 jaar	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Overlopende passiva	100	100	100	100	100
Totaal vlottende passiva	3.100	3.100	3.100	3.100	3.100
TOTAAL PASSIVA	8.016	8.043	8.063	7.758	7.733

EMU-saldo 2025-2027

In artikel 20 lid1c is vastgelegd dat in de uiteenzetting van de financiële positie het EMU saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar wordt opgenomen.

Emu saldo (bedragen x € 1.000)	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0
Mutatie (im)materiële vaste activa	0	0	0
Mutatie voorzieningen	-90	127	120
Mutatie voorraden	0	0	0
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
BEREKEND EMU-SALDO	-90	127	120

Investeringsen

Voor een toelichting op de investeringen wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Kapitaalgoederen en hoofdstuk 3 paragraaf Afschrijvingen en investeringen.

Financiering

Voor een toelichting op de financiering wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Financiering.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Opgebouwde vakantiegeld, levensloop en verlofrechten welke niet in de balans zijn opgenomen	Vakantiegeld 31-12-2026	Verlofdagen 31-12-2026
Wsw medewerkers	850.000	1.500.000
Bsw medewerkers	150.000	175.000
Regulier personeel	n.v.t.	175.000
Totaal verplichtingen	1.000.000	1.850.000

Omdat op het regulier personeel het Individueel Keuzebudget van toepassing is, is er geen sprake van een vakantiegeld verplichting ultimo boekjaar.

Stand en het verloop van het eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene reserve, Bestemmingsreserves en het nog niet bestemde resultaat in het lopende boekjaar. Er zijn twee bestemmingsreserves, de bestemmingsreserve om de gevolgen van de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording in 2004 af te dekken en de bestemmingsreserve om de kosten van de organisatieontwikkeling ter voorbereiding op het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato in 2018 af te dekken. Er is aangenomen dat het bestuur bij de bestemming resultaat 2024 zal besluiten om het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Hieronder volgt een verloopoverzicht van het eigen vermogen.

Verloopoverzicht eigen vermogen (Bedragen x € 1.000,-)	Algemene reserve	Resultaat boekjaar	Bestemmings-reserve gevolgen invoering BBV	Bestemmings-reserve organisatie-ontwikkeling	Totaal
Stand 31 december 2025	2.076	47	1.947	61	4.131
Af	0	-47	0	-47	-94
Bij	+47	+47	0	0	+94
Stand 31 december 2026	2.123	47	1.947	14	4.131
Af	0	-47	0	-14	-61
Bij	+47	+14	0	0	+61
Stand 31 december 2027	2.170	14	1.947	0	4.131
Af	0	-14	0	0	-14
Bij	+14	0	0	0	+14
Stand 31 december 2028	2.184	0	1.947	0	4.131
Af	0	0	0	0	0
Bij	0	0	0	0	0
Stand 31 december 2029	2.184	0	1.947	0	4.131

De gemeenten leveren jaarlijks een bijdrage om het exploitatietekort af te dekken. De begroting moet structureel in evenwicht zijn. Dit betekent dat het saldo van de totale lasten en baten verminderd met het saldo van de incidentele baten en lasten groter of gelijk moet zijn aan nul. In dat geval zijn de structurele baten groter dan de structurele lasten. Reserves mogen niet worden ingezet om een structureel sluitende begroting te bewerkstelligen. Dit betekent dat de vrijval uit de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling (*ter dekking van de verbouwingskosten die zijn gemaakt in aanloop naar het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato*) tot een positief resultaat leidt. Er is aangenomen dat het bestuur bij de resultaatbestemming zal besluiten om deze positieve resultaten toe te voegen aan de Algemene reserve. In 2027 valt het dan nog resterende saldo van deze bestemmingsreserve vrij ten gunste van het resultaat en daarna verdwijnt deze bestemmingsreserve uit de boeken.

Als gevolg van de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording in 2004 was het niet langer geoorloofd om een voorziening voor jaarlijks ongeveer gelijkblijvende verplichtingen aan personeelsleden op te nemen in de balans. Het bestuur heeft destijds besloten om de toenmalige voorziening om te zetten in een bestemmingsreserve. Omdat de verplichtingen aan personeelsleden groter zijn dan de bestemmingsreserve wordt er geen vrijval uit deze bestemmingsreserve voorzien de komende jaren. Er zijn geen besluiten genomen inzake aanzuivering van deze bestemmingsreserve ingeval de verplichtingen groter zijn dan het saldo van de bestemmingsreserve.

In de aanloop naar het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato per 1 januari 2018 zijn er investeringen, met name verbouwingskosten, gepleegd. Het bestuur heeft destijds besloten om een bestemmingsreserve te vormen om de toekomstige afschrijvingen op deze investering financieel af te dekken. De jaarlijkse vrijval uit deze bestemmingsreserve is gelijk aan de afschrijvingslasten op deze investeringen.

Stand en het verloop van de voorzieningen

Er zijn twee voorzieningen namelijk een voorziening ter egalisering van de kosten van groot onderhoud aan het bedrijfspand aan de Egerlaan in Apeldoorn en een voorziening voor verplichtingen aan reguliere personeelsleden die deelnemen aan de spaarverlofregeling uit cao SGO (*Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties*).

Verloopoverzicht voorzieningen (Alle bedragen x € 1.000,-)	Voorziening ter egalisering van kosten	Voorziening spaarverlof	Totaal
Stand 31 december 2025	110	75	185
Af	-18	0	-18
Bij	+120	+25	+145
Stand 31 december 2026	212	100	312
Af	-25	0	-25
Bij	+120	+25	+145
Stand 31 december 2027	307	125	432
Af	-350	0	-350
Bij	+120	+25	+145
Stand 31 december 2028	77	150	227
Af	-70	0	-70
Bij	+120	+25	+145
Stand 31 december 2029	127	175	302

Groot onderhoud aan het bedrijfsgebouw vindt planmatig plaats. Het gebouw verkeert in een goede staat van onderhoud. De grote kostenpost in 2028 bestaat voor het grootste deel uit vervanging van dakbedekking op een deel van het gebouw.

Het verloop van voorziening spaarverlof is lastig in te schatten. Er is rekening gehouden met een toename van deze voorziening van per saldo € 25.000 per jaar.

5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld

In artikel 66 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd dat in de uitvoeringsinformatie een totaaloverzicht van geraamde (begroting) en gerealiseerde (jaarrekening) baten en lasten per taakveld wordt opgenomen. Hieronder volgt de raming voor begrotingsjaar 2026.

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Geraamde baten	Geraamde lasten	Resultaat per taakveld
0.4 Overhead	1.085	10.819	-9.734
0.5 Treasury	50	10	40
0.10 Mutaties reserves	47	0	47
6.4 Begeleide participatie (Wsw)	36.559	31.890	4.669
6.5 Arbeidsparticipatie (Bsw en Participatiewet)	8.633	3.608	5.025
Totaal	46.374	46.327	
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten			47